

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного права №1

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Правові аспекти електронної комерції»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої галузі
знань освіти 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т
імені Ярослава Мудрого, 2021. 16 с.

Розробник:

Філатова-Білоус Наталія Юліївна,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного права
(протокол № 15 від 17 травня 2021 р.)

Завідувач кафедри – Борисова Валентина Іванівна,
кандидат юридичних наук, професор

Зміст

1. Дані про викладача.....	4
2. Анотація навчальної дисципліни.....	4
3. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
4. Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти.....	5
5. Види навчальних занять та самостійна робота для здобувачів вищої освіти.....	6
6. Самостійна робота студентів.....	8
7. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	8
8. Вимоги викладача.....	14
9. Контрольні заходи.....	14
10. Шкала підсумкового педагогічного контролю (залік).....	15

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Правові аспекти електронної комерції
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Філатова-Білоус Наталія Юліївна, асистент кафедри цивільного права, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	057-704-92-98
E-mail	n.yu.filatova@nlu.edu.ua
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій вул. Пушкінська, 77, ауд. 31.
Онлайн консультації	Microsoft Teams, акаунт n.yu.filatova@nlu.edu.ua

Анотація навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни – це правове регулювання відносин, що виникають між суб'єктами електронної комерції, на міжнародному рівні, на рівні вторинного законодавства Європейського Союзу та на рівні національного законодавства.

Розглядаються відносини у сфері електронної комерції. Визначається структура цих відносин, а також особливості їх виникнення і припинення. Аналізуються особливості укладення договорів у сфері електронної комерції. Визначається місце електронної форми представлення інформації серед форм правочинів. З'ясовується специфіка відносин між суб'єктами електронної комерції в окремих сферах: у сфері надання цифрового контенту і цифрових послуг, захисту персональних даних, використання технологій блокчейну

тощо.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових і практичних знань у сфері правового регулювання відносин, що виникають між суб'єктами електронної комерції в процесі укладення і виконання ними договорів.

Завдання:

- формування необхідних сучасному юристу комплексу юридичних компетенцій;
- розвиток навичок і вмінь здійснювати аналіз міжнародних договорів, які регулюють відносини між суб'єктами електронної комерції, і тлумачення їх норми;
- засвоєння основ компаративного аналізу вітчизняного і зарубіжного законодавства, яким регулюються відносини, що виникають між суб'єктами електронної комерції;
- опанування вмінням застосовувати положення вітчизняного законодавства і законодавства зарубіжних країн при вирішенні практичних завдань;
- аналіз і дослідження прикладних проблем, що виникають у сфері електронної комерції.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: цивільне право

Кореквізити: договірне право, захист прав споживачів, деліктне право.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН-1. Демонструвати знання поняття «електронної комерції», «послуг інформаційного суспільства» та «електронних довірчих послуг».

РН 2. Відмежовувати учасників електронної комерції і постачальників

послуг проміжного характеру.

РН-3. Застосовувати положення міжнародних, європейських та національних правових актів для вирішення спорів, які виникають між суб'єктами електронної комерції.

РН-4. Класифікувати договори у сфері електронної комерції.

РН-5. Описати підходи до визначення місця електронної форми представлення інформації серед форм правочинів.

РН-6. Описати підходи до визначення правового статусу електронного підпису в країнах англо-американської та романо-германської правової сім'ї.

РН-7. Пояснити особливості відносин, що виникають між користувачами онлайн платформ і оператором онлайн платформи.

РН-8. Визначати поняття «цифрового контенту» та «цифрових послуг»

РН-9. Визначати поняття «персональні дані», «великі дані», «база даних» і вміти їх розмежовувати.

РН-10. Пояснювати особливості функціонування технології блокчейн як середовища для укладення договорів і здійснення транзакцій.

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти***

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Електронна комерція як особлива сфера обміну товарами (роботами послугами). Джерела регулювання електронної комерції.	Електронна комерція як особлива сфера обміну товарами (роботами послугами). Джерела регулювання електронної комерції.	14

2	Правовий статус суб'єктів електронної комерції.	Правовий статус суб'єктів електронної комерції.	10
3	Поняття і види договорів у сфері електронної комерції. Особливості укладення договорів у сфері електронної комерції.	Поняття і види договорів у сфері електронної комерції. Особливості укладення договорів у сфері електронної комерції.	10
4	Електронна форма представлення інформації.	Електронна форма представлення інформації.	14
5	Відносини, що виникають між користувачами і оператором онлайн платформи.	Відносини, що виникають між користувачами і оператором онлайн платформи.	8
6	Укладення і виконання договорів щодо цифрового контенту і цифрових послуг	Укладення і виконання договорів щодо цифрового контенту і цифрових послуг	8
7	Захист персональних даних суб'єктів електронної комерції.	Захист персональних даних суб'єктів електронної комерції.	10
8	Блокчейн технології як середовище здійснення транзакцій	Блокчейн технології як середовище здійснення транзакцій	6

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, узагальнення практики тощо;
- робота над кейсами з питань права зовнішніх зносин (функції органів зовнішніх зносин, привілеї та імунітети органів зовнішніх зносин та їх персоналу тощо);
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка презентацій;
- анотація наукових статей;
- підготовка до практичних занять і тестування;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції.

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Основна література

Міжнародні і європейські джерела регулювання:

1. Конвенция Организации Объединенных Наций об использовании электронных сообщений в международных договорах (Нью-Йорк, 2005) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.uncitral.org/pdf/russian/texts/electcom/06-57454_Ebook.pdf
2. ЮНСИТРАЛ Типовой закон об электронной торговле (1996) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.uncitral.org/pdf/russian/texts/electcom/05-89452_Ebook.pdf
3. ЮНСИТРАЛ Типовой закон об электронных подписях (2001) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.uncitral.org/pdf/russian/texts/electcom/ml-elecsig-r.pdf>
4. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular

electronic commerce, in the Internal Market ('Directive on electronic commerce'), *Official Journal of the European Union*, L 178, 17.7.2000, p. 1–16

5. Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2011 on consumer rights, amending Council Directive 93/13/EEC and Directive 1999/44/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 85/577/EEC and Directive 97/7/EC of the European Parliament and of the Council Text with EEA relevance, *Official Journal of the European Union*, L 304/64, 22.11.2011, 64–88.

6. Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L.2014.257.01.0073.01.ENG>

7. Regulation 2019/1150 on promoting fairness and transparency for business users of online intermediation services, *Official Journal of the European Union*, L 186, 11.07.2019, pp. 57-80.

8. Regulation of the European Parliament and of the Council 2016/679 of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation) [2016] OJ 2 119/1

9. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on a Single Market for Digital Services (Digital Services Act) and amending Directive 2000/31/EC COM/2020/825 final

10. Directive 2019/770 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services [2019] OJ 2 136/01

11. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 on the prevention of the use of the financial system for

the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU: OJ L 156/43

12. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Markets in Crypto-assets, and amending Directive (EU) 2019/1937 COM/2020/593 final

13. Judgement of 12 July 2011, *L'Oréal SA and Others v eBay International AG and Others*, C-324/09, ECLI:EU:C:2011:474, points 122, 124

14. Judgement of 16 February 2012, *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) v Netlog NV*, C-360/10, ECLI:EU:C:2012:85, point 27

15. Judgement of 19 December 2019, *Airbnb Ireland*, C-390/18, EU:C:2019:1112

16. Judgement of 2 December 2010, *Ker-Optika bt v ÁNTSZ Dél-dunántúli Regionális Intézet*, C-108/09, ECLI:EU:C:2010:725

17. Judgement of 20 December 2017, *Uber Systems Spain SL*, C-434/15, EU:C:2017:981

18. Judgement of 23 March 2010, *Google France SARL and Google Inc. v Louis Vuitton Malletier SA*, Case C-236/08, ECLI:EU:C:2010:159

19. Christian von Bar (ed), *Principles, definitions and model rules of European private law. Draft Common Frame of Reference (DCFR)* (Sellier European Law Publ., 2009)

Акти національного законодавства:

1. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 // Офіційний вісник України від 28.03.2003. - 2003 р. - № 11, стор. 7, стаття 461, код акту 24654/2003

2. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII // Голос України від 29.09.2015 № 180.

3. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV // Голос України від 27.06.2003 № 119.

4. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // Відомості Верховної Ради України від 02.08.1994. - 1994 р., № 31, стаття 286.

5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 № 361–ІХ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

6. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

7. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>

Додаткова література:

1. Цивільний кодекс України : наук.-практ. коментар. Т. 2: Об'єкти. Правочини. Представництво. Строки та терміни. Позовна давність. Особисті немайнові права фізичної особи. / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. – Харків : «ЕКУС», 2021.

2. Савельев А.И. Электронная коммерция в России и за рубежом: правовое регулирование. – М.: Статут, 2014. – 543 с.

3. Чучковська, А. В. Правове регулювання електронної комерції в Україні [Електронний ресурс] : учебное пособие / А. В. Чучковська. - Київ : Центр учб. л-ри, 2007. - 224 с.

4. Елин, В. М. Правовая характеристика договоров, заключаемых в Интернет-среде [Текст] / В. М. Елин // Государство и право. - 2012. - N 12. - С. 52-58.

5. Gillies, Lorna E. / Electronic commerce and international private law : A study of electronic consumer contracts. Abingdon, Oxford, 2016. 286 p.

6. Raymond T. Nimmer, The Legal Landscape of E-commerce: Redefining Contract Law in an Information Era (April 2007). Journal of Contract Law, Volume 23, 2007. – p. 20. Available at: <http://www.ipinfoblog.com/jocl314.pdf>

7. Sasso L. Certain comparative notes on electronic contract formation // *Право. Журнал Высшей школы экономики*. 2016. Vol. 17. No. 1. – С. 204-219.
8. Mootz, Francis Joseph, After the Battle of the Forms: Commercial Contracting in the Electronic Age. *I/S: A Journal of Law and Policy for the Information Society*, Vol. 4, p. 271, 2008; UNLV William S. Boyd School of Law Legal Studies Research Paper No. 08-33. Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=981288>
9. Greenwood, Daniel F.; Campbell, Ray A. "Electronic Commerce Legislation: From Written on Paper and Signed in Ink to Electronic Records and Online Authentication." *Business Lawyer (ABA)* 53.1 (1997): 307-340.
10. Kuner, Christopher; Meidbrodt, Anja. "Written Signature Requirements and Electronic Authentication: A Comparative Perspective." *EDI Law Review* 6.Issues 2 and 3 (1999): 143-154.
11. Sørensen, M. J. (2018). Intermediary Platforms –The Contractual Legal Framework. *Nordic Journal of Commercial Law*, 2018(1), 62–90. <https://doi.org/10.5278/ojs.njcl.v0i1.2485>
12. Filatova-Bilous, N. (2021). Once again platform liability: on the edge of the ‘Uber’ and ‘Airbnb’ cases. *Internet Policy Review*, 10(2). <https://doi.org/10.14763/2021.2.1559>
13. Usha R. Rodrigues, ‘Law and the Blockchain’ (2019) 104 *Iowa L. Rev.* 679
14. Eliza Mik, ‘Smart Contracts: Terminology, Technical Limitations and Real World Complexity’ (August 17, 2017) 1, 6 <<https://ssrn.com/abstract=3038406>> or <<http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3038406>>

Інтернет-ресурси:

1. Сайт наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого – <http://library.nlu.edu.ua/>

2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua/>
3. Сайт ЮНСІТРАЛ – <https://uncitral.un.org/ru> Сайт Постійного представництва України при ООН – <https://ukraineun.org/>
4. Офіційна сторінка Європейського Союзу – <http://europa.eu>
5. Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>.
6. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні/семінарські заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові й практичні завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні/Семінарські заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі тестів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, реферату, тез доповідей на конференції тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю (залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69

FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34